

سازمان تحقیقات، آموزش و کنترل بیماری‌ها

اداره بهداشت و مدیریت بیماری‌های
غیور، زنبور عسل و کرم ابریشم اداره
کل دامپزشکی هرمزگان

- 1- هر چه تعداد پوکه‌هایی که با آج موم جایگزین می‌شوند بیشتر باشد، از میزان بیماری در کلنی و زنبورستان کاسته می‌شود.
- 2- در مناطق سردسیر، نباید کلنی‌ها در معرض کوران بادهای سرد قرار گیرند.
- 3- همواره آب شرب زنبورستان جریان داشته باشد.
- 4- کندوها حدود 30 سانتی متر بالاتر از سطح زمین قرار داده شوند.
- 5- برای ایجاد تهویه مناسب و جلوگیری از احتباس رطوبت داخل کندو، توصیه می‌شود همیشه سوراخ تهویه در پشت کندو قرار گیرد.
- 6- مکمل‌های غذایی توسط خود زنبوردار و از کلنی‌های سالم یا از طریق منابع معتبر تهیه شوند.
- 7- در کلنی‌های آلوده به عامل نوزما ملکه در طول دوران دگردیسی به خوبی تغذیه نمی‌شود، بنابراین در طول دوران حیات خود نمی‌تواند به صورت مطلوب وظیفه تخمگذاری را انجام دهد. در این صورت بهتر است ملکه‌ای از منبع مطمئن و عاری از بیماری تهیه و جایگزین شود.
- 8- به شدت تأکید می‌شود استفاده از هر گونه داروی زنبور عسل باید سه هفته تا یک ماه قبل از شروع جریان شهد در منطقه قطع شود.

بیماری نوزما

نشانه‌های عمومی بیماری:

- الف- زنبورها توانایی پرواز ندارند و جلوی کندو راه می‌روند.
- ب- اسهال گهگاهی با مشاهده لکه‌های ریز زرد رنگ روی در کندو، جلوی دریچه‌ی پرواز یا روی سر قاب‌ها، مشخص می‌شود.
- ج- کاهش شدید جمعیت و کاهش تولید عسل

